

(טו) תכונת כתבי יד אשר היו לפני.

(א) הכתב יד אשר נתתי לפני הספר הוא העתקה מכתב יד הגנוז ברומי באוצר הספרים הנקרא Casanata והכ"י מסומן J. I. 4. הקובץ הזה מכיל מדרשים על ד' מגילות (והסר על שיר השירים) על קהלת ורות הוא המדרש לקח טוב מרבנו טוביה ב"ר אליעזר ז"ל, ועל מגלת אסתר הוא המדרש, אבא גריון (אשר הוצאתי לאור בספרי דאגדתא, ווילנא תרמ"ו) אבל מעורב עם אגדת חז"ל מגמרא מגילה, על המאמרים מגמרא רשום עליהם, "הגדה" ועל המאמרים מאבא גריון רשום עליהם, "מדרש" וכן נמצאים מאמרים אשר רשום עליהם, "פי' רש"י" (ראה בפתח דברי לספרי דאגדתא) ועל מגלת איכה הוא המדרש אשר אני מוציא כעת לאור, ואיננו שוה עם המדרש איכה הנדפס מכבר, רק משונה הוא בנוסחאותיו, ויש מאמרים רבים אשר אינם נמצא בנדפס, וכל המאמרים אשר הביא הערוך וגם הרבה קדמונים ולא נמצאים בנדפס, כלם המה נמצאים מלה במלה בקובץ הזה.

בסוף הכ"י בדרך האחרון כתוב: קניתי אותו מה"ר יצחק קמחי פה קשמליון (הוא Castiglione באיטלי' ושלישה ערים באיטלי' נקראים כן) שנת קל"ח (1378 למספרם) לפרט קמח, אני יוסף אבן חביב.

המדרש איכה הנמצא בקובץ הזה הוא רק על גוף המדרש איכה אבל הפתיחות לא נמצאים בו.

גם לדאבון נפשי נלקה הכתב יד בחסר, כי חסרים איזה דפים, בפ"א ב' פסוק ודמעתה על לחיה בסוף צד 28 מסיים ד"א על נביאיה דכתיב ויגש צדקיה בן כנענה ואח"כ כתחיל דף השני צד 29 במלות: מרירי שולט כמד"א מדבר באופל יהלך מקטב ישוד צהרים. וכל מה שבנתיים חסר. וכן בפ"א ט"ז פסוק על אלה אני בוכיה מסיים בסוף צד 58 בשלישי היו מתענים. ואח"כ מתחיל צד 59 במלות שטובע כנהר ופורש ידיו. ומה שבאמצע חסר. וכן בפ"ב ו' פסוק וינאץ בועם אפו מלך וכהן סיים בסוף צד 80 במלות וכהן זה שריה ומתחיל צד 81 ואל מלך בני עמון. והוספתי את הנחסר עפ"י הנדפס, וכן חסרים מאמרים שלימים אשר השמיטם המעתיק הראשון והוספתים כלם כאשר העירוני בהערות שלי במקומותם.

(ב) כתב יד הנמצא בבירטישיש מוועאום בלאנדאן קובץ 27089 הקובץ הזה מכיל י"ט ספרים שונים (א) והי' בתחלה בגנוזי הספרים של החכם ה"ר יוסף אלמנצי ז"ל, והספרים של המנוח הזה נמכרו ללאנדאן אל בית האוצר הנ"ל. וספר שלישי בהקובץ הזה הוא מדרש איכה רבתי מכיל נ"ב דפים נכתב כשנת רס"ד (1504 למספרם) מן הב"י הזה נעתק למעני הפתיחות, והשויתי את הפתיחות הנדפסות עם הב"י הזה, והוצאתי השניים. והנה בב"י הזה קצר המעתיק והשמיט הרבה כמו צד 1 בפרתוא אתם אומרים שירים וזמרים אחר זה הציג, וגו' בפסיקתא" וחסר ד' פתיחות עד התחלה פתיחה ה' ר' אבא בשם ר' יוכי בר חנינא פתח, והשמיט כל זה כי נמצאים ד' פתיחות האלה בפסיקתא דר"כ. וכן פתיחתא כ"ג במאמר ר' יודן שאל לר' אחא היכן הרגו את זכרי' בעזרת נשים סיים וכו' כדלעיל ובאמת לעיל בפתיחה ה' נמצא רק התחלת המאמר ולא ההמשך והמעתיק חס על עמלו והשמיט כל המאמר שלא כמשפט. וכן בפתיחה כ"ד המאמר ד"א ויקרא ה' אלהים צבאות ביום ההוא וגו' זש"ה ע"י בני קרח. כל המאמר

(א) שד"ל ז"ל בהמחזיק שנת 1862 עמך 28 דף 104—105 להוקר הגדול מהכ"ס ד"ר שמיינטיידעל, סופר ומונה הספרים מהקובץ הזה. (א) פי' אנוס להרמז"ס. (ב) לוואח הרמז"ס לבנו (הידוע בדפוס) וחמשה עשרי רפואה שלו. (ג) איכה רבתי. (ד) פי' קלת מלות מאיכה רבתי. (ה) ספרי יליטה. (ו) מדגש עשר גלויות. (ז) חנוט הקבר. (ח) סדר חמן מורה (מדגש). (ט) פסוקת משה רבנו. (י) מדגש אחר ממשה רבנו. (יא) מדגש משלמה המלך. (יב) פסק אחר מפדל"א. (יג) סודר של מזוט עונות. (יד) יוקד אל"ף ג"ס. (טו) שלחן של ארבע. (טז) פי' ההגדה של פסח לכ' יוסף גקעילא. (יז) מסעות ר' בנימין. (יח) פינן כורש ומעשיו. (יט) מדגש ויסקו.

המאמר עד סוף הפתיחה ליתא, ואחר הסיום כ"א גפן מצרים תסיע, מתחיל התחלת פתיחה כ"ה ר' יוחנן פתח תנו לה' אלהיכם כבוד.

מז) איזה כתבי יד נמצאים עוד ממדרש איכה.

המדרש איכה נמצאים עוד איזה כ"י הנודעים לי ואלה הם.

א) כתב יד באוצר הספרים בפארמא של די ראססי קובץ 1240 והוא כ"י יקר ומאד נעלה נכתב בשנת ל' לאלף הששי (1270, למספרם), ומכיל י"ג ספרים ודברתי מתכונת הכ"י הזה, במבוא להתנחומא דף ע"ו ע"א. בהקובץ הזה נמצא גם מדרש איכה בדף רכ"ו ע"א מתחיל: בשם ה' אתחיל איכה רבתי. ויהי בעת שפרחה הצאן כו', והסיום כשם שחזרתי ונחמתי את איוב כך אני עתיד לחזור ולנחמך, לאיוב כפלתי בנוי ובנותיו, ולך אני עתיד לכפול לעשות כן, לאיוב נערתני מן האשפה, ועליך הוא אומר התנערי מעפר קומי כו', סליק פרשתה. ואחר זה מתחיל שם פסקא שמעו דבר ה' בית יעקב, הכתוב אומר אם ישמעו ויעברו יבלו ימיהם במוב, ואחר זה פסקא אחרת המתחלת על נהרות בבל זו היא שנאמרה ברוה"ק על ידי ירמ' אהלי שורד וכל מיתרי נתקו כו'. והנה הסופר אשר כתב על השלשה פסקות, בשם ה' אתחיל איכה רבתי אינו אלא תועה כי הם שלשה פסקות מן פסיקתא רבתי, פסקא כ"ו פסקא כ"ח, ובהקובץ הזה נמצא הפסיקתא רבתי, ואולי העלים נשמטו ממקומם. ואחר הסיום מן המאמרים הנ"ל מתחיל: מגילת איכה ר' אבא בר כהנא פתח צהלי קולך בת גלים, אמר ירמ' לישראל אתם אומרים שירים כו', ברא ההתחלה מפתוחא סו' א'. ובדף רצ"א מתחיל ג"כ באותיות גדולות מגילת איכה ישבה בדד ר' אבא בר כהנא פתח צהלי קולך, והסיום: קרנו של יצחק, שנאמר וירא והנה איל אחר נאחו בסבך בקרניו, קרנו של יוסף כו' והוא בנוף המדרש פ"ב ג' פסוק גדע בתרי אף כל קרן ישראל, ומכאן ואילך הסר, ולא יכולתי להשיג עוד איזה דברים הנוגעים להמדרש איכה.

ב) עוד כתב יד נמצא בפארמא קובץ 31 (1408. 2393) ברשימת של Perreau נכתב בכתב רש"י על קלף ועל נייר. בקובץ הזה נמצא מדרש איכה מדרש אסתר מדרש שה"ש ומדרש קהלת. המדרש איכה מתחיל: א"ר אבא בר כהנא לא מצינו באומות העולם כבלעם בן בעור כו' הוא באמצע פתיחה ב' וחסר ההתחלה ובין הפתיחה הזאת לנוף המדרש שלשה דפים חלק, ונוף המדרש מתחיל: איכה ישבה בדד שלשה נביאים נבאו בלשון אחד משה וישעי' וירמ' משה אמר איכה אשא לבדי וגו' והמדרש מסיים כי אם מאוס מאסתנו כההיא דאמר ר"ל אם מאיסה לית סבר כו', כמו שהוא לפנינו במדרש איכה רבה.

ג) עוד שם בפארמא נמצא קובץ 23 (1400. 2559) מדרש איכה כתוב על נייר חסר בהתחלתו, והוא בתבנית רביעית מחזיק 45 דפים כתב רש"י והוא ג"כ ברשימה הנ"ל וקשה מאד לקרוא בו כל הכתב משטטוש, ובסוף נמצא נוסח גט משנת ה"א רצ"ט, אבל הוא בכתיבה אחרת ומאוחרת מנוף הכתב יד.

ד) כתב יד באוצר הספרים במינכען קובץ 229 (דברתי אודותיו בפתח דבר ללקוטים ממדרש אלה הדברים וזמא אשר הוצאתי לאור). בקובץ הזה נמצא בתחלה מדרש איכה ואח"כ מדרש רבה על ספר דברים היינו על הפרשיות דברים עקב ראה שופמים תצא תבא נצבים, וחסר על ואתחנן ולך האוינו ברכה. (פרשת דברים הוא משונה מהנרפס והעתקתי בלקוטים הנ"ל). הכ"י ישן גישן כתוב על קלף ונייר מעורב יחד היינו קצת דפים של קלף וקצתם של נייר. האותיות הן מרובעות ומעורבת באותיות רש"י באמצע וכולל 156 דפים. כל דף כתוב פנים ואחור משני עבריו, וכל צד מכיל כ"א שורות. הכתיבה איננה תמה ונקיה ועפ"י הרוב הכתב אשר על דפי הנייר מטושטש מאד וקשה מאד לקרות בו. מדרש איכה הוא עד צד 93. בסוף הפתיחות כתוב, סליקו לרו פתיחה דהכינוי, והסיום מן הפתיחות הוא כמו לפנינו, והארץ הנשמה תעבד תחת אשר היתה שממה לעיני כל עובר, ובסוף מדרש איכה כתוב: סליק

סליק מדרש קינות בסייעתא דשמיא נשלמה מלאכתי בחודש תמוז שנת חמשת אלפים וחמשים וחמשה לבריאות עולם (1295 למספרם), בריך רחבנא דסייען אמן ואמן . במדרש איכה נמצאים גם הפתיחות והסיום מן המדרש הוא כמו לפנינו, דכל מאן דכעים סופיה לאתרציא , והנוסחאות הם כמו בנדפס ואין שום שינוי ביניהם ודומים זה לזה .

עוד נמצאים מדרשים קמנים על איכה באוצרות הספרים ואלה הם .
 (ה) כתב יד באוצר הספרים של די ראססי בפארמא קובץ 541; בהקובץ הזה נמצאים הרבה ספרים ובתוכם גם מדרש אחד על איכה ביחד עם מדרשים קמנים על שה"ש רות וקהלת, והמפרשים האלה הוצאתי לאור ע"י חברת מקיצי נדרמים בשם "מדרש זוטא" עם הערות ותקונים, ושם במבוא דברתי מתכונת הכ"י הזה ושם בהערה ב' רשמתי הספרים הנמצאים בקובץ הזה .

(ו) קובץ 261 ג"כ באוצר הספרים בפארמא . נמצא ג"כ מדרש קמן על איכה והוצאתי לאור במדרש זוטא 133—144 ושם במבוא סי' י"ז דברתי אודותיו . וע"ש בהערה י"ב .

(ז) קובץ 297 גנוז ברומי בוואטיקאן. ובקובץ הזה נמצאים הרבה ספרים (א) וספר הראשון מכונה "ספרי מדרש איכה" הם המעשיות מן אנשי אתינה הנמצאים במדרש איכה רבה בפסוק רבתי בגוים, ואין ספק אצלי כי ה' לפני הקדמונים סיפורים בפני עצמם אשר מסופר מהכמת בני אתינה והיתרון בני ירושלים נגדם, ואח"כ נתוספו אל המדרש איכה ובעבור זה נמצאים ברכ"י הסיפורים לבדם ולא נמצא יותר הנוגע למדרש איכה . והנה בכ"י הזה הסדר מהופך, ואחר הסיום הסיפור הששי מן אתינה מתחיל אמר ליה ומה הוה עייסקיה א"ל חדא גונפא אית לן נציבין על קברא דאבינן כ' . ואין לו ענין ושייכות למאמר שלפניו, רק ראה זה מצאתי כי בכ"י הזה חסר דף שלם . והנה כל הסיפורים בכ"י הזה המה מלאים שיבושים וטעויות וכמעט אין מלה בלי טעות ושיבוש , איזה טלות נפרדות ואיזה טלות מחוברות והאותיות נתחלפו דלת ברי"ש בי"ת בכ"ף וכמעט הוא כספר החתום .

(ח) עור כ"י בוואטיקאן קובץ 429 . והנה חשבתי כי נמצא בקובץ הזה כל המדרש איכה בשלימות, אבל כאשר השגתי העתקה ראיתי כי רק שיורים קמנים ממדרש איכה נמצא בו על איזה פסוקים, והמה רק דף אחד ובכ"י רשום עליהם "ביאור על מדרש איכה", ואיננו ביאור רק שיורים ממדרש איכה, ובהקובץ הזה נמצאים עוד הרבה ספרים (ב) . והשיורים ממדרש איכה מתחילים: זבין תורי זבין תורוי זבין קנקניה ועבר גרמיה טובין ליברדין דמינוקין, וחסר הדתחלה והוא באיכה רבתי פ"א פסוק כי רחק ממני

(א) אלה הסגלים הנמלכים בהקובץ . (א) הסיפורים מאיכה רבתי . (ב) ספר קבוצי הפילוסופים ומתחיל אלפלעון המכס רחא יוס אחד מתלמידיו . (אולי הוא קבוצי גאליטוס המוזכר בולר הספרים אות ק' סי' ט') . (ג) מעשה מורה (נדפס בבלגו סי' קי"ח ואח"כ בנית המדעש ח"ב דף 57, ומה שמתחיל בכ"י הזה ג' וזין ככסין לגוף כו' הוא שם בלחמט המאמר ואולי הוא בכ"י נסדר אחר או חסר בהתחלתו) : (ד) מאמר על מליאות השם . (ה) פי' על סי' מורה נבוכים . (ו) דרכי השגונה ומתחיל : והללתי בשני עולמות כמו שאמר מורה ה' תמימה משיבת נפש . (ז) פי' על ספר דרכים ומתחיל : מוסכמת עליה מהמדע העליון נמנעת הסכרה סכרה ומחלפת . (ח) ספר מורה נבוכים מהרמב"ם ז"ל . (ט) ספר התבונה (הרבה ספרים נמלכים אחר נקראו בשם זה עיין אר"ה"ס) : (י) ספר הנפש ומתחיל קיום האמונה תלוי בהם בדבר נמשכת ממעלת . (יא) ספר מהות הנפש לאבונלר אלפרני ומתחיל : אמר אבונלר יריעת הדבר בכללו ועל הנחתו וישג בחמט עימיס . (יב) אגרת הפטירה המבוצר בן יחיאל אלג'ינ לאחד מחמיו . (יג) פירוש על סדר המספר של אקלידוס מר' אברהם בן שלמה ירחי הרמב"ם (בעל אור החיים הניח בלות א' סי' 242 ה"ר אברהם בן שלמה ירחי), אולי אצלו הוא ה"ר שלמה ב"ר אבא מארי הירחי המחבר ספר לשון למודים דקדוק ל"ה, וזה ה"ר אברהם חיבר ביאור על ספר התשבורת לאקלידוס כתב יד צוואטיקאן (וואלף מ"א דף ק"ס, קרית ספר להחכם ברעולאלי אות א' סי' קי"ט) . והס' ה"ל ומתחיל : אמר אברהם בן שלמה הירחי הנה משכילי העיון החכמה . (יד) ביאור על אגרת הפטירה של אבונלר אלג'ינ (עיין לפניו סי' א"ב) . מר' משע : שהוא יוחס' זמח הסגסס אל דמיון גלמך עליי מה שאמר בתחילת הספר . (ב) ואלה הם : (א) ספר המלות מר' שמואל בן שלמה (הוא רבינו שמואל שיר מזלי"ר מפליז'א (Palaise) וה' תלמיד מה"ר שלמה הקדוש וכו' על מה"ס מרעויעבונר, ומנוח

ממני מנחם והסיום בהשירים ההם: מה היתה יקרותן, לא היה אחד מהם הולך לסעודה עד שהיה נקרא, הוא במדרש איכה ב' בני ציון היקרים, ואח"כ נשאר עוד המלות "מעשה באדם" והוא ההתחלה ממאמר שלאחריו במדרש שם, וגם המעט הנשאר לפליטה הוא מלא שיבושים וזה משגגת המעתיק. וידידי הרב החכם הגדול מוהר"ר אברהם ד"ר בערלינער כתב אלי כבר בהיותו ברומי כי נמצאים בוואטיקאן גליונות הרבה נפרדים אשר אספו ולקטפו מתוך כ"י אשר לקרו בחזקה בעת ההיא והסופרים המשומרים חברו כלם יחד אלה מפה ואלה מפה.

(ז) עוד נמצא מדרש קטן על איכה באוצר הספרים באקספארד קובץ 155 (רשימת ניביוער צד 26) והוא שם מספרי הרה"ח מו"ה היים מיכל ז"ל מהאמבורג. ונוכר ברשימה שלו הגקראת אוצרות היים (האמבורג תר"ח) אות מ' סי' תי"ח ונכתב בשנת ה"א ר"ל על קלף ומחויק קל"ט דפים. בקובץ הזה נמצא התנחומא (עיין מבוא התנחומא דף ע"א שמה דברתי אודות הכ"י הזה), וכן נמצא שמה מדרש אבא גריון ומדרש פנים אחרים ב' נוסחאות (אשר הוצאתי לאור בספרי דאגרתא וע"ש בפתח דבר), ואחר מדרש פנים אחרים בצד קל"ג נמצא מדרש קטן לאיכה בפנים הכ"י, וכן בגליון הנמצא קצת דרשות על איכה עד פסוק בלה בשרי, ומשם ואילך חפר ולא נכתב יותר על הגליון, כי משם עד סוף הספר נתכבו הקלפים מהגליונות, ואחר מדרש הקטן הזה על איכה נמצא מדרש קטן על רות וגם פנים אחרים ממדרש רות ואח"כ מדרש קטן על חוון ישעי', ואח"כ מדרש קטן על קהלת ולא נמצא רק ב' דפים והסיום חסר. המדרש הקטן על איכה הוא מן מאסף אחרון ונמצא נ"כ פירושים למגלת איכה מן איזה קדמון. ואי"ה אוציא לאור המדרש הקטן הזה עם הערות.

(י) כתב יד מן מדרש איכה שהי' לפני הגאון חיד"א ז"ל, והביא בספרו פתח עינים תענית פ"ד (דפוס ליווארנו דף ק"ד ע"א) וז"ל: "ראיתי לכתוב כאן חידוש שמצאתי במדרש איכה מרז"ל כתב יד וזה לשונו בקיצור, ובסופו סיים "ע"כ לשון המדרש איכה כתב יד", וכן בספרו מדבר קדמות מערכת י' סי' מ"ז הביא וז"ל: "ומצאתי במדרש איכה כתב יד חידוש וזה לשונו (א), ובסופו סיים ע"כ לשון מדרש איכה כתב יד".

הגאון

בפתחה להכב המאזיני קרוב לטפסו "הרכב העגלה והנשיא ר' שמואל ב"ר שלמה", וכן הביאו בעל שערני ציון שהולחתי לאור 75 44 "הרכב הנשיא ר' שמואל ב"ר שלמה" וע"ש מה שהעתיקתי בהערה תקל"ד, ועיין קורח הדורות 97 "ח ע"ב ודף כ' ע"א (דפוס בערלין) ובשם הגדולים אות ס' 143, ועיין לז"כ בספרו גא"ל 75 37 וביניהם שם כי חיבר ספר המלות, והוציא במוס' פסחים ע"ב ע"ב, (יומא ת"ב ע"א: ב) הלכות שמיטות ובידיקות (לא אדע מי חכמם, ונמצא ה' שמיטה ובידיקה מהרבה מחכמים עיין אולך הספרים אות ה' ובאות פ' פסקא שמיטה ובידיקה). (ג) פירוש על חגי מהלד"ק. (ד) פי' על חגי מהלד"ב. (ה) הגהות. (ו) פירוש על פסוקים האזינו על זרחת הצרכה. (ז) ספר חשטון הגפש. (ח) על מנהג המפלה. (ט) הגהות ר' יצחק בר ששת מאלגריי. (י) הו"א הריב"ש לר' קולון אשכנזי. (י"א) ליקוטים על פרשת מולדות. (י"ב) פירוש ברייתא בסוף פרקי אבות. (י"ג) מספר האחד מהלד"ב. (י"ד) ספר בדקדוק. (י"ה) ספר המלות מהרמב"ם ז"ל. (י"ו) ביאור על מדרש איכה (המה שהעתיק ממדרש איכה אצל לא ביאורים). (י"ז) ביאור על הגדה של פסח. (י"ח) ספר דרכי המלמוד. (י"ט) פשטים על כמה פסוקים בנחומא ובמהלים. (י"ע) משלים. (י"פ) שערות כסף, וממחיל ח"ל תשה ז"ל שאל שר אחד. (כ"א) לשונות כלי ההכנה. (כ"ב) משניות המלמוד. (כ"ג) אגרת הפעירה לאבונכר בן יחיאל אלג'י. (עיין לפיל ס' ז' בהערה אות י"ב). (כ"ד) ביאור על ספר מורה נבוכים. (כ"ה) פירוש על ספר משלי. (כ"ו) ביאור על דניאל. (כ"ז) יקורות הטכונה. (כ"ח) ויען כי האגדה הזאת מעט הכמות היא לכן אמרתי להעתיקה פה. אחר הקב"ה לירמיהו נ"ך ענתות שכל זמן שירמיה' צעיר לא היו אויבים נכנסים למוסד, ולכן שלחו הקב"ה לעממות והלך, ומיד שלח נכנסו עם האויבים ודלדלו את העיר ושרפו בית המקדש, ובשמות ירמיה' לבוא לירושלים וזא עד חגי הדך ועלה על הר יאחד קרוב לירושלים כשגשה מילין וזאת העשן וכו', מיד קרע ירמיה' בגדיו ונתן אפר על ראשו ומהר לבוא הולך ונוסע ונוסע וכו', ומת לבוא, כי כבר עברו ימים רבים עתה ירמיה' צער, וכבוכדנצר וירמיה' הי' מטיילים יחד ואותו היום לא היה כבוכדנצר מלך כ"א עני ונבזה, והי' אומר מי ימן והייתי מולך על כל העולם כלו, הייתי נא על ירושלים ושרפו בית המקדש והעיר והיובל הכל, והשאר אני אוליכם בשבי, ראה ירמיה' ברוח הקודש, שהשעה עומדת לו, וכל הו"א תפיו עמיד להיות, שאל ממנו הן לי ירושלים, ח"ל לא אמן, שוב ח"ל הן לי בית המקדש, ח"ל לא אמן, שוב ח"ל הן לי סנהדרין, ח"ל לא אמן, שוב ח"ל הן לי בית רבן, ח"ל לא אמן, ח"ל מה תתן לי, ח"ל כל מה שתוכל להעיל ולהוציא מן העיר מחיי היום עד הערב, ולכן מהר לבוא לירושלים ולא נא עוד הערב, ואיני יכול להעיל אדם, וזכו שנאמר אלו לנו כי פנה היום כי ינעו גללי ערב (ירמיה' ו' ד').

הגאון חיד"א לא העתיק דברי המדרש בשלימות והציג בב' מקומות, וכו", ונעלם ממני מאיזה כתב יד העתיק, ואנה נמצא הכ"י הזה. וגם הרה"ח מו"ה חיים מאיר הורוויץ, בספרו בית עקד האגדות צד 37 העתיק האגדה הזאת שהביא חיד"א ז"ל. וגם הרב החוקר מוהר"א ד"ר יעללינעק ז"ל הדפיס האגדה הזאת בסוף קנטרס המניד צד 31 בין לקומי מדרשים.

(יז) הוצאות הראשונות ממדרש איכה רבתי.

(א) נדפס בפעם ראשונה ביחד עם המדרשים על מגילות בפיזארו בשנת רע"ט, בתבנית פאליא והוא יקר המציאות, ושער המדרש לא נדפס רק בסוף קהלת נרשם זמן ההדפסה.

(ב) נדפס בפעם שנית בקושטאנמינא (א) על חמש מגילות בשנת ר"פ (בחדש ניסן שנת ו'ר"ב' ח'ס'ד'), המדרש איכה אשר היה לי לעינים. (ביתר ד' מגילות לא עיינתי) ראיתי כי נדפס כולו עפ"י דפוס ראשון דפוס פיזארו, וכל השיבושים וחסרונות הנמצאים בדפוס ראשון הם ג"כ בדפוס הזה. ועוד זאת ראיתי כי בפתחא ר' יהושע דסכנן בשם ר' לוי פתח וזכור את בוראך (הוא סי' כ"ג) חסר מאמר גדול, והסיום והגיעו שנים אשר תאמר אין לי בהם חפץ לא טובה ולא רעה, ובוהו נשלם הפתיחה ומתחיל אחר זה ר' יוחנן פתח משא גיא חזיון הוא פתיחה כ"ד ומה שבינתיים חסר, היינו מן אשר לא תחשך השמש למלכות בית דוד דכתיב וכסאו כשמש ננדי עד סוף הפתיחה.

(ג) נדפס פעם שלישית בוויניציא בשנת ש"ה, (ההוצאה הזאת לא ראיתי):

(ד) נדפס עם פירוש בעל מ"כ שאלוניקי בשנת שנ"ד, ואח"כ נדפס הרבה פעמים.

(א) הכנ הכנס החוקר מוהר"א טפסטיין שלח אלי בטובו ההולאה ההוא מדפוס קאנעשאניקניא והוא כרך גדול תכיל. (ב) מכילתא נדפס רע"ה. (ג) תנחומא נגלס רפ"ב וחסר עד סוף פ' חיי ומתחיל בזכות זה בזכות שהפריש מעשר מכל. (ג) מדכש שמואל נגלס בשנת ע"ז כ"ה (רע"ז או רפ"ג). (ד) מדכש חסלים נגלס כ"ה אדר רע"ג. (ה) מדכש משלי. (ו) מדכש חמש מגילות. והני טוסן לו מודע ומ"ח נסד טוטו ומסדו.

